

Ἐξάστερον, κοινῶς Ἰάστρο καί τουρκιστί Σάχτερος. Χωρίον τῆς Αν. Θρά-
κης, ἕνα καί ἡμισυ χιλιόμετρον ἀπέχον τῆς Προπόντιδος, ἀνατολικῶς τῆς
Σηλυβρίας εἰς ἣν ὑπήγετο ἐκκλησιαστικῶς καί διοικητικῶς εἰς τὰς Μέ-
τρας. ^{κατὰ τὴν ἐλληνικὴν καλῶνται 1920 ὡς ἀνήκοντο εἰς τὸν νομό Φαιδίου.} Εἶχεν ἐκκλησίαν τιμωμένην ἐπὶ ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, ἀνακτι-
σθεῖσαν τῷ 1844.

Οἱ κάτοικοι αὐτοῦ ὅλοι Ἕλληνες, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1920 ἀνῆρ-
χοντο εἰς 1535, διεκρίνοντο διὰ τὴν φιλοπονίαν, καὶ τὸν εὐθυμον χα-
ρακτῆρα κατεγίνοντο εἰς τὴν γεωργίαν καί κυρίως εἰς τὴν ἀμπελουρ-
γίαν. Αἱ σταφυλαὶ τοῦ Ἐξαστέρου, ἰδίως τὰ λεγόμενα γιαπουντζάκια (πε-
ρατινά) ἐφημίζοντο εἰς τὴν Κων/πόλιν διὰ τὴν ὡραίαν των γεῦσιν, ἡ ἐ-
ξαγωγή τοῦ οἴνου ὑπερέβαινε τὰ 2 ἑκατόμυρια ὀκάδων κατ' ἔτος.

Τῷ 1909 μεγάλη πυρκαϊὰ ἀπετέφρωσε ἐξ ὀλοκλήρου τὸ χωρίον, οἱ Ἐξαστε-
ρινοὶ ἐντός ὀλίγων ἡμερῶν τὸ ἐπανέκτισαν καλλίτερον καί ἡγειραν μεγα-
λοπρεπὲς σχολεῖον ἀρρένων καί θηλέων.

Κατὰ παράδοσιν λέγεται ὅτι ὅτε τῷ 1521 οἱ Τούρκοι ἐπολέμουν μέ-
τους Οὐγγρους καί ὁ σουλτάνος Σουλεῦμάν ὁ Μεγαλοπρεπὴς ἐξεστράτευ-
σε κατ' αὐτῶν ὁ βεζύρης του Πιρῆ πασᾶς διανυκτερεύων ἐν Ἐξαστέρῳ εἶ-
δε κατ' ὄψιν ὅτι ὁ σουλτάνος στενῶς πολιορκεῖτο. ὑπὸ τῶν Ἀμέσως ἐσπευ-
σε μετὰ στρατοῦ εἰς βοήθειάν του καί ἔλυσε τὴν πολιορκίαν.

Μετά τὸ πέρας τοῦ νικηφόρου πολέμου τούτου ὁ Πιρῆ πασᾶς ἐ-
ξηγόρασε τὸ Ἐξάστερον ἀπὸ τὸν Μπαμπᾶν ἀγᾶν καί συνώκισεν εἰς αὐτό
καί τινας αἰχμαλώτους Ματζάρηδες (Οὐγγρους). Μέχρι σήμερον ὑπάρχει
οἰκογένεια Ματζάρη ὡς καί ποταμίσκος Ματζάρ-δερέ ἔξω τοῦ χωρίου.
Ὁ τόπος ὅπου ἐνυπνιάσθη ὁ Πιρῆ πασᾶς ἐθεωρήθη ἱερός καί προνομιού-
χος. Δι' αὐτό οἱ κάτοικοι τοῦ Ἐξαστέρου ἀπηλλάχθησαν τοῦ φόρου τῆς
δεκάτης καί ὅτε ὁ σπρατὸς διῆρχετο τὸ χωρίον ἡ μουσική καί τὰ τύμ-
πανα σιγοῦσαν. Ὁ Πιρῆ πασᾶς τὸ Ἐξάστερον ὡς καί τὸ Πάνιδον, χωρίον

2
τῆς ἐπαρχίας Ραιδεστοῦ, ἀφ' ἑρῶσε/εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ κτισθέντα τζαμιά,
ἐν Σηλυβρίῳ καὶ Κων/πόλει εἰς τὴν συνοικίαν Πιρῇ πασᾶ τοῦ Χάσκιοῦ.
Τῶν προνομίων τούτων ἀπελάμβανον μέχρι τοῦ 1854 περίπου.
Κατόπιν τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν Ἑλληνοτουρκικῶν πληθυσμῶν οἱ ἑξαστερινοὶ
ἐξεπατρίσθησαν, διεσκοπίσθησαν εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ ἄλλοι μὲν ἐγ-
κατεστάθησαν εἰς τὴν Πτολεμαῖδα (Καϊλάρια) ἄλλοι δὲ παρά τὸν ποταμὸν
Νέστον εἰς τὴν Κεραμωτὴν ἑναντι τῆς Θάσου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ 638.